

Aanmelding nieuw opleidingskenmerk Registratie Instellingen en Opleidingen (RIO)

(formuliersversie 2.2, februari 2023)

Opleidingskenmerken zijn al dan niet formeel door OCW erkende onderscheidende eigenschappen van een formeel erkende opleiding. Zie voor informatie over de momenteel in gebruik zijnde opleidingskenmerken de [waardenlijsten voor het vo](#) en voor [het po](#). Met dit formulier kunt u een nog niet bestaand opleidingskenmerk aanmelden bij de [Beheergroep Waardenlijsten RIO](#).

Vul a.u.b. per aangemeld opleidingskenmerk één formulier in.

Nummer aanmelding	>In te vullen door Edustandaard<
Datum aanmelding	09-02-2023
Naam aanmelder	Marieke Brugman
Aanmeldende organisatie	Nederlandse Unesco Commissie
E-mailadres	mbrugman@unesco.nl
Telefoonnummer	0642652438

Aanduiding kenmerk	Unesco-school
Onderwijssector	X basisonderwijs (incl. sbo) ☐ speciaal onderwijs X voortgezet speciaal onderwijs X voortgezet onderwijs

We stellen u een groot aantal vragen over het opleidingskenmerk met als doel zo veel mogelijk relevante informatie te verzamelen. Omdat veel opleidingskenmerken een officiële status hebben (of krijgen) binnen het onderwijs, is het van belang dat een aanmelding van een nieuw kenmerk namelijk zorgvuldig wordt beoordeeld. Uw input en onderbouwing is bij die beoordeling van belang.

Er zijn drie soorten criteria:

- **Altijd opnemen:** Als aan dit criterium wordt voldaan, wordt het aangemelde opleidingskenmerk altijd opgenomen in de lijst
- **Knock-out:** als niet aan dit criterium wordt voldaan, wordt het aangemelde opleidingskenmerk niet opgenomen in de lijst

- **Afweging:** de Beheergroep zal afwegen in hoeverre aan dit criterium wordt voldaan en hoe zwaar dit meeweegt in de uiteindelijke beslissing over opname van het opleidingskenmerk .

In dit formulier is per vraag met kleuren aangegeven om welk soort criterium het gaat.

Geef een korte omschrijving van het opleidingskenmerk

Unesco-scholen dragen bij aan de missie van Unesco: 'since wars begin in the minds of men, it is in the minds of men that the defences of peace must be constructed'

Dat doen ze door de waarden en doelen van Unesco centraal te stellen in de schoolorganisatie, lessen, projecten en beleid. Zij benadrukken de vier pijlers van Jacques Delors in hun onderwijs: leren weten, leren doen, leren zijn en leren samenleven.

Unesco -scholen willen leerlingen stimuleren een positieve bijdrage te leveren aan een veilige, verdraagzame en schone wereld. Scholen stellen de Unesco -visie centraal in het onderwijs, formuleren hiertoe haalbare doelen en opbrengsten voor leerlingen en vertalen deze op passende wijze naar concrete activiteiten en inhouden voor het onderwijsleerproces. Unesco -thema's komen structureel en schoolbreed aan de orde, binnen en buiten het curriculum, in lessen, excursies en projecten.

Unesco -scholen geven ieder op eigen wijze invulling aan het profiel door aan te sluiten bij lopende Unesco-projecten en door eigen projecten en materialen te kiezen, te delen of te ontwikkelen. Om deze meerwaarde van het Unesco -aanbod te borgen is kwaliteitszorg van belang.

Vraag 1: Wordt het opleidingskenmerk erkend door het Ministerie van OCW?

OCW erkent het keurmerk in formele zin, bijvoorbeeld door het verstrekken van een tijdelijke of permanente, schriftelijk vastgelegde licentie, erkenning of andere beschikking. Dit geldt ook voor tijdelijke, door OCW erkende experimenten die passen in de definitie van opleidingskenmerken.

Antwoord:

Nee

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 2: Wordt het opleidingskenmerk ingewonnen bij registratie van onderwijsvolgers in ROD (voorheen BRON)

Wanneer een opleidingskenmerk wordt meegenomen in leerlingregistraties in ROD moet het ook in RIO aanwezig zijn.

Antwoord:

Nee

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 3: Betreft het kenmerk het onderwijsaanbod en niet de onderwijsaanbieder?

Opleidingskenmerken betreffen eigenschappen van het onderwijsaanbod en niet van de onderwijsaanbieder of onderwijslocatie. Predicaten die op de gehele school betrekking hebben en niet specifiek op het onderwijsaanbod als bijvoorbeeld 'de gezonde school' of 'excellente school' kunnen geen opleidingskenmerk zijn.

Antwoord:

Ja

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 4: Heeft het kenmerk betrekking op de manier waarop het onderwijs wordt gegeven (HOE) en niet op de inhoud van het onderwijs (WAT)?

Opleidingskenmerken betreffen het HOE (een vorm waarin in een opleiding(sgroep) wordt gegoten) en niet het WAT (de inhoud van het onderwijs zoals we die kennen als opleidingen cq curriculum bijv. havo natuur en techniek).

Antwoord:

Ja

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 5: Het opleidingskenmerk wordt breed en landelijk gebruikt

Wanneer een opleidingskenmerk maar door één of door enkele onderwijsaanbieders wordt toegepast, is er onvoldoende draagvlak om het landelijk als opleidingskenmerk in te voeren. Als richtlijn hanteren we een ondergrens van 10 onderwijsaanbieders van minimaal 5 onderwijsbesturen die het kenmerk in de praktijk gebruiken.

Antwoord:

Er zijn op dit moment 74 Unesco-scholen in Nederland, waarvan 21 basisscholen en 39 scholen voor voortgezet onderwijs.

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 6: Is het opleidingskenmerk actueel?

Het kenmerk moet actief gebruikt worden binnen het onderwijs en niet zijn verouderd. Wanneer een opleidingskenmerk vroeger actueel was maar nu niet meer of in afnemende mate voorkomt, heeft het geen zin het opleidingskenmerk alsnog landelijk in te voeren.

Antwoord:

Zeker. Het netwerk groeit, en het kwaliteitskader wordt geactualiseerd.

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 7: Biedt het opleidingskenmerk voldoende continuïteit?

Ook als een opleidingskenmerk nog in ontwikkeling is maar kansrijk, kan het relevant zijn om het op te nemen in de lijst, omdat het uitzicht biedt op continuïteit. Het kan meerwaarde bieden om deze nieuwe concepten juist te kunnen onderscheiden.

Antwoord:

Ja. Het scholennetwerk bestaat sinds 1953 en ontwikkelt zich met de tijd; zo zijn sinds 2013 de Sustainable Development Goals als doelen van het netwerk meegenomen.

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 8: Heeft het opleidingskenmerk een (ondersteunende) organisatie?

Er is een landelijke of internationale organisatie die het opleidingskenmerk ondersteunt.

Antwoord:

Ja de Nederlandse Unesco Commissie; iedere lidstaat met een scholennetwerk wijst een nationale coördinator aan, die zorgdraagt voor de aanmeldingsprocedure en kwaliteitszorg.

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 9: Heeft de eventuele organisatie achter het opleidingskenmerk een winstoogmerk?

Een opleidingskenmerk moet breed toegankelijk zijn voor onderwijsaanbieders. Als de organisatie achter het kenmerk op profit basis werkt, werpt dit een (financiële) drempel op die vanuit publiek perspectief onwenselijke ongelijkheid tussen onderwijsaanbieders in de hand werkt.

Antwoord:

Nee

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 10: Wordt het kenmerk aangemeld door een voldoende representatieve (groep van) organisatie(s)?

Opleidingskenmerken moeten breed gedragen zijn en moeten dus ook worden aangemeld door organisaties met voldoende draagvlak binnen het onderwijs. Dit zijn organisaties zoals onderwijsinstellingen zelf, het Ministerie van OCW, de sectorraden of de Inspectie van het Onderwijs.

Antwoord:

Ja

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 11: Is het opleidingskenmerk algemeen herkenbaar, expliciet en objectief?

Opleidingskenmerk moeten voor iedereen begrijpelijk zijn, goed gedocumenteerd (bijvoorbeeld met een website of met andere documentatie) en het moet objectief vast te stellen zijn of het onderwijs van een onderwijsaanbieder aan het opleidingskenmerk voldoet.

Antwoord:

Ja. Er is in samenwerking met SLO een [kwaliteitskader](#) ontwikkeld om de kwaliteit te toetsen. Internationaal (het netwerk bestaat in ruim 150 lidstaten van Unesco) is er ook materiaal zoals bijvoorbeeld de [Guide for members](#). Het kwaliteitskader is specifiek voor de Nederlandse situatie geschreven en is gebaseerd op de uitgangspunten van het internationale netwerk.

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 12: Is het opleidingskenmerk specifiek genoeg?

Een opleidingskenmerk moet een specifiek karakter hebben en niet bestaan uit een verzameling van concepten of onderwijskundige benaderingen die ieder voor zich van toepassing kunnen zijn op het aangeboden onderwijs of niet.

Antwoord:

Ja. Het Unesco-scholennetwerk wil bijdragen aan het creëren van 'vrede in de hoofden van mensen', door de waarden en doelstellingen van Unesco een prominente plaats te geven in de schoolorganisatie, in lessen, projecten en beleid van de deelnemende scholen.

De waarden en doelstellingen van Unesco staan verwoord in [de constitutie van Unesco](#) en het [Charter van de VN](#) en omvatten onder andere fundamentele rechten en menselijke waardigheid, kansengelijkheid, vrijheid, gerechtigheid en democratie, respect voor diversiteit en internationale solidariteit.

Het scholennetwerk houdt zich bezig met thema's die passen bij [doel 4 van de Sustainable Development Goals](#): gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en een leven lang leren voor iedereen.

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 13: Is het kenmerk voldoende onderscheidend?

Een opleidingskenmerk moet voldoende onderscheidend zijn t.o.v. andere kenmerken die al op de lijst staan. Het moet iets toevoegen en het moet niet overlappen.

Antwoord:

Ja. Er is geen ander Unesco of VN-scholennetwerk en het profiel is breder dan andere internationaliserende profielen (bv global citizen network of ecoschools)

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 14: Betreft het opleidingskenmerk een gehele opleiding of opleidingseenheid?

Een opleidingskenmerk moet betrekking hebben op een complete opleiding (bijv. vmbo-bb PIE bovenbouw) of opleidingsgroep (bijv. havo bovenbouw, alle vo-opleidingen) en niet op de meer fijnmazige aggregaties als bijvoorbeeld één vak of een enkel aspect van het onderwijs.

Antwoord:

Ja; Unesco stelt ook als voorwaarde dat het de hele school betreft

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 15: Heeft het opleidingskenmerk een keurmerk waaraan eisen en randvoorwaarden verbonden zijn?

Opleidingskenmerken kunnen een nationaal of internationaal keurmerk hebben dat onderwijsaanbieders kunnen verwerven. Er wordt getoetst of de onderwijsaanbieder voldoet aan de aan het keurmerk gestelde criteria. Bij voorkeur is er een kwaliteitsprocedure (incl. periodieke visitaties) voorhanden die bepaalt of onderwijsaanbieders het keurmerk mogen (blijven) voeren.

Antwoord:

Unesco-scholen voeren het internationale logo van de Unesco-scholen nadat zij zijn toegelaten door het hoofdkantoor van Unesco in Parijs. In de aanmeldingsprocedure vindt eerst een nationale beoordeling plaats, op basis van het kwaliteitskader en collegiale feedback. Daarna wordt de aanvraag nog aanvullend door Unesco Parijs beoordeeld, in samenspraak met de nationale coördinator.

Opmerkingen Beheergroep:

Wordt als men eenmaal "lid" is er ook nog periodiek getoetst of scholen zich nog steeds conformeren aan de gestelde kwaliteitseisen?

Vraag 16: Heeft het opleidingskenmerk civiel effect voor de onderwijsdeelnemer?

Onderwijsdeelnemers kunnen door het opleidingskenmerk een (extra) certificaat of een diploma halen of hebben anderszins een formeel vastgelegde bate bij het opleidingskenmerk in hun vervolgonderwijs (bijvoorbeeld vrijstellingen of toelating tot een bepaalde onderwijsaanbieder) of op de arbeidsmarkt.

Antwoord:

Nee

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 17: Wordt het kenmerk gebruikt in analyses en rapportages van het onderwijs in brede zin?

OCW, de Onderwijsinspectie, Vensters of andere partijen gebruiken het opleidingskenmerk in analyses en rapportages met betrekking tot opbrengsten en trends in het onderwijs.

Antwoord:

Ja

Opmerkingen Beheergroep:

Kunnen jullie aangeven om welke analyses en rapportages het gaat?

Vraag 18: Kan inwinning van het opleidingskenmerk op individueel niveau een inbreuk betekenen op de privacy van onderwijsdeelnemers?

Opleidingskenmerken zijn in RIO gekoppeld aan opleidingen en niet aan personen. Maar omdat opleidingskenmerken in principe ook bedoeld zijn bij de registratie van een deelnemer en zijn onderwijsprogramma in ROD, moeten ze voldoen aan de doelbindingseisen die vanuit de AVG gelden.

Antwoord:

Nee

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

NB De hierboven geformuleerde criteria zijn niet bedoeld als een hard kwantitatief bedoeld instrument voor het beoordelen van nieuwe of gewijzigde opleidingskenmerken ('als een kenmerk aan een bepaald aantal van de 18 criteria voldoet, keuren we het goed'). Het is meer een checklist voor het kwalitatief beoordelen van de verschillende beoordelingspunten. De **knock-out**- en **altijd-opnemen**-criteria echter leiden wel altijd tot automatische goed- of afkeuring van het betreffende opleidingskenmerk. De **afwegingscriteria** vereisen een inhoudelijke afweging en een opleidingskenmerk kan er meer of minder aan voldoen (glijdende schaal). Na iedere afzonderlijke beoordeling maakt de Beheergroep Waardenlijsten RIO een afsluitende integrale beoordeling, waarbij het geheel van criteria, waaraan dus in meer of

mindere waarde wordt voldaan, in onderling verband wordt afgewogen. Op basis daarvan wordt een eindoordeel geformuleerd.

Hartelijk dank voor deze aanmelding! Uw aanmelding zal worden beoordeeld door de Werkgroep Waardelijsten RIO. Mochten er nadere vragen zijn, dan nemen we contact met u op. De voortgang van de beoordeling van uw aanmelding kunt u volgen in de *Issuelijst Wijzigingsverzoeken*, te vinden op de webpagina van de waardenlijsten van [het vo](#) en van [het po](#).